

Gospodarske stvari.

Travnik in njegovo poravnavanje.

Doslej je zima suha in brez snega, zato je kmetovalcu mogoče, da še opravlja dela zunaj, na polji, v vrtu, v goricah pa tudi najnikar ne zabi na svoje travnike. Na njih se popravi v tej dobi lahko marsikaj, kar prinese v svojem času lepo plačilo, ne da je treba za to veliko truda ali denarja.

V tem je, sodimo, na prvem mestu poravnavanje. Ako si poravnava človek svoje travnike redno in razumno, vzviša se njih vrednost za veliko in ležja in obilniša košnja mislimo, da je že vredna nekaj truda in še tudi nekaj mraza. Ako travnik ni raven in ima griče, tedaj je na njem vse bolj suho in kjer so jame ali kakor se pravi semtertje, drage, tam se zbira voda in na obeh mestih ni niti sena niti otave in kar je zraste, ni veliko vredna.

Kdor si torej hoče poravnati svoje travnike, naj izpodreže na prvo po onih mestih, ki jih je treba ali napolniti ali pa jim prsti odnesti, ruševje ali celino. Na to pa se spravi zgornja zemlja t. j. tista, ki leži pod ruševjem, na stran in to za tega voljo, da se dene pozneje, ko se ruševje zopet razpoloži, ter razmeče pod to. Kjer je grič, tam se odnese toliko prsti, da postane travnik raven, kedar se spravi nazaj ruševje. Prst, ki se dobi na takih mestih, raznese se lahko na mesto, kjer je bila doslej jama.

Ako je jama pa večja ter se ne dobi na travniku dovolj prsti, da se napolni z njo jama, tedaj pa se naj pripelje od drugod prsti, kolikor je za to treba. Ta prst se pokrije za tem z boljšo zemljo, s tisto, ki je bila poprej pod ruševjem, ako je je zadosti, če je pa ni dovolje, naj se je pripelje pa od drugod, kjer je je dovolj. Na njo je potlej razkriti ruševje, ki je bilo poprej na tistem mestu.

Če se izgodi to delo pred zimo in če tedaj zapade sneg, ko je že delo gotovo, tedaj še ni treba valca, kajti sneg stori opravilo valca s svojo težo in ruševje se sprime samo ter pridejo korenine trav čisto redno do dobre zemlje, ki je pod ruševjem. Ko bi pa ne bilo več snega, tedaj je dobro, če taka mesta, ki smo jih poravnali, povaljamo z valcem, kakor se dobijo za travnike na prodaji. Nekaj razumen kmet napravi pa si tak valec lahko kar sam in z njim shaja, vsaj za silo.

Po takem delu pa se spravi lahko tudi bolja trava na travnik, če se spomladi raztrese med plevami travno seme. Tako seme zleze z dežno vodo dovolj globoko v zemljo, da vskali in požene korenine doli v dobro prst. Prav in veliko je vredno, če se primeša med trnovo seme tudi detelja.

Sejmovi. Dne 27. decembra na Bregu v Ptujih in v Imenem (na obeh krajih za svinje), in v Vitanji. Dne 28. decembra v Stradnu in dne 29. decembra v Poličanah (za svinje). Dne 2. januarija 1889 v Bučah, v Lučanah in na Ptujih.

Dopisi.

Od sv. Lovrenca na Poharji. (Volitve.)

Tri leta so minola, kar so se vršile volitve v tukajšnjo trško občino. V odbor so se izvolili pošteni, miroljubni možje, med njimi pa tudi nekateri, dva ali trije, ki rečejo: kaj postava, kaj paragraf? In res ti možje, če so bili ravno v manjščini, so kričali in kričali, da so vse druge premagali. Prva in zadnja beseda je moja, vse druge na veljajo nič — tako so vladali tri leta. Oni so sklepali po lastni postavi, so trkali s p v steno in tako so napravili v občini nemir, sovražstvo med ljudmi, nepotrebne stroške (Gradec). Na njihovo povelje pa so morali tudi drugi pravicoljubne Slovence in vse, kar je slovenskega, sovražiti. Več drugih odbornikov je ubogalo, ako so ravno drugače mislili, le za to, da so se prepričali s kričači ognili. Tako so grizli vsakega, kateri ni rekel, da je Nemeč, in pri tem še njim vendarle ni bilo moči Slovencev pohrustati, zato pa so začeli sami sebe grizti. To kaže, ker so imeli nekaj časa vsak dan sejo in so sklepali proti višji gosposki, sedaj pa se sej tako slabo udeležujejo, da gostokrat ne morejo najvažnejše reči skleniti; naj starejši in najbolj izveden edbornik je celo izstopil iz odbora. Trije, ki so tudi v gostilni pridgarji, so pred trmi leti pri volitvi beračili, prosili in zapovedovali glase za se in potem so rekli: „Mi imamo zaupanje, zato so nas izvolili.“ Tudi sedaj se bližajo volitve. Volilci, volite pametne, miroljubne posestnike, katerih se vam ni treba bati in pri katerih bo tudi vaša beseda kaj veljala, da ohranite sebi in tudi občini mir. In pustite te kričače, kateri tudi hočejo prihodnje leto zelo velike stroške napraviti, kar bi se dalo z malimi denarji napraviti (nova šola). Boste videli, da bo občina tudi ostala tako, kakor sedaj, če ne bolje! tako boste vsem drugim in kakor se sliši, tudi sedanjemu velepoštovanemu gospodu županu ustregli.

Od sv. Križa tik Slatine. (Prošnja za slov. šole — občinske volitve. — Misijon.) Kakor je znano č. bralcem „Sl. Gospodarja“, je 8 občin všolanih pri sv. Križu tik Slatine prosilo za slovenske šole. Deželni šolski svet je po g. okr. glazarju Mareku reč preiskoval dne 14. t. m. Vse je bilo v redu, občine so ostale pri svojem sklepu, se ve, da jih je g. okr. glavarni pregovarjal. Vsi so enoglasno pritrjevali, naj se nemščina v naših slov. šolah pametno uči ne-

katere ure teden kot neobvezni predmet, to bo gotovo za tukajšnje razmere najbolj vgačalo. Pa šulvereinsko šolo v Ločjivesi (Slatini) hočejo siloma vriniti občinam Slatina, Spodnje Sečovo in Tekačevo in ločiti šolski kraj sv. Križ. Nesreča je, da je kr. šolski svet v nasprotnih rokah, kateri sluša na besede Hojselnove in Migličeve. Šolski svet krajni je to sklenil, kaj pa bo iz tega, bomo videli. Občinske volitve so v obč. Slatini za nas neugodno izpale. Dne 15. dec. sicer smo prodrli s 5 vrlimi narodnjaki, pa kaj bo to proti 15 nasprotnikom. Oče župan ostane zopet stari — podpredsednik tukajšnjega šulvereina — dolga 3 leta. Bog mu jih blagoslovi! Enkrat bo mu že todi odklenkalo. Ta častna služba mu mora kaj nesti, da se je tolikanj vpiral za njo, sicer še ni voljen — potrjen — pa bode brez dvoma! Č. g. lazaristi nam krščanske resnice od dne 11—21. decembra razlagajo! Verno ljudstvo kaj rado prihaja jih poslušat, hvaležno jim bo za njihov trud in duhovno veselje, katero v tem času vživa.

Iz Šaleške doline. (Žganje.) Okolica Šoštanjska je znana radi narodnosti. saj ima pa tudi župana, ki se ne vstraši trških kričačev. Ali nekaj čudnega se je v zadnji občinski seji zgodilo. Kaj neki? Občinski predstojnik, vnet za blagor svoje občine, je sklical redno obč. sejo, ter dnevni red dal od odbornikov podpisati. Pri zadnji seji pa se je živahno razpravljalo o pravici, ki je prosi nek trgovec, da sme točiti žganje a na dnevnem redu ta važen predmet ni bil. Povsod se ustavljajo nesrečni kugi „šnop-sarije“, a bil je tu bob v steno. Večina odbornikov je temu štacunarju na ljubo prikimala. O srečna občina, ki še nimaš dovolj pokvarjenih ljudi, toraj še te kuge potrebuješ! — Vidi se večkrat, kako se od nekega peka iz trga omamljeni „šnopsarji“ koloturijo po cesti in to čast hoče tudi občina okolica Šoštanjska imeti! — Naj njim bo, koristi občina ne bo nobene imela, pač pa še več sitnob. Pa mislimo, da še ima v tej zadevi slav. glavarstvo zadno odločilno besedo.

Iz Velike Pirešice. (Šolska družba.) Naša podružnica šolske družbe, sv. Cirila in Metoda imela je dne 27. novembra t. l. na Pernovem svoj L. občni zbor. Čeravno je bil delavnik, zbralo se je prav lepo število društvenikov k zboru. Pri volitvi bil je ves „začasni odbor“ za prvo društveno leto potrjen. le oče župan Podpečan zvalil je trudapolni posel podružničnega denarničarja na mlajša ramena. Nabral je novi č. g. denarničar še tisti večer okoli 30 gld. za društvene namene. Gotovo lepa svota! Da bi le vsaka slovenska župnija imela svojo podružnico „družbe sv. Cirila in Metoda“!

Od Nove cerkve. (Franc Polh †.) V sredo, dne 5. decembra pokopali so prav slovesno spoštovanega mlinarja in lesotrčca iz

Hrenove, g. Franca Polha. Rodil se je bil leta 1823 v Šentjanži, blizo Dobrne. Leta 1848 in 1849 bojeval se je hrabro proti Laškim puntarjem. Letos na god sv. Jakoba obhajal je v domačem krogu „40-letnico“, odkar se je pod slavnim Radeckijem pri Vicenci in drugod tako srečno vojskoval. Zato ga je spremljala h grobu „grof Mensdorff-ova družba veteranov iz Celja“ z v črno zavito društveno zastavo. Pogreba se je pa vdeležilo tudi izvanredno veliko število njegovih spoštovalcev od blizo in od daleko. Še le dne 12. aprila t. l. je bil zgubil po nagli smrti svojo blago soprogo in na svoj god (dne 3. dec.) sledil je on njej v prerani grob. Naj v miru počivata!

Iz Žitai. (Tatovi.) V noči 7.—8. t. m. vtihotapili so se v ta kraj tatovi in isto tako v noči 11.—12. t. m. ter so ropali po svoji volji, kajti nihče jih ni motil. Vse je lepo spavalo. Oni pa, ki so bedeli, pustili so tihotapce v nemar misleč, da so domači ponočnjaki. Oropali so pri večih seljanih denarjev, oblačil, vina, žganja, in kar se je v roke dobilo. Pri jednem posestniku so svinjo zaklali in odnesli. Škode so napravili nad 300 gld. Sumi se najbolj, da so iz Hrvaškega Macelna sem se pripeljali. Bilo pa je okoli 15 roparjev. To je slaba beseda za naše sosednje brate.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na Dunaji je umrl v ponedeljek, dne 17. decembra grof Leon Thun v 78. letu svoje dobe. Ranjci grof je bil mož, vdan iz srca sv. katoliški cerkvi in njegova beseda je imela veliko veljavo v političnem gibanju naše države. — V drž. zboru se ni konca razprav o vojaški postavi; vsak den pa sta skorej po dve seji in je torej vsa podoba, da se dožene le ta postava, predno se razidejo poslanci na praznike. — Na novo gre glas, da pripravlja vlada novo šolsko postavo in če je resnica, izogne se tako postave, kakor jo predlaga knez Liechtenstein. No nam je prav, ako bode le nova postava za to, da se odpravijo napake, ki se držé sedanje postave. — V Ljubnem, na gornjem Štajarji, sta dobila dva „trgovca“ več mesecev težke ječe za to, ker sta voznike goljufovala pri merjenji drv, katera so jima vozili na žago. Oba sta juda in sta kupila velik les Perneške graščine za to, da „iztrebita“ les, zemljo pa razprodasta na kose. — V Zelenem Travniku, nekaj višje od Ivnika, bode v četrtek, dne 27. decembra obč. zbor pol. društva ter pride na nj tudi msg. Karlon, drž. in dež. poslanec za Lipniški okraj. — Ker nimajo Koroški Slovenci svojega poslanca v drž. zboru, za to slov. poslanci dr. Ferjančič, Klun in Šuklje predložili za nje poseben načrt postave in ta jih naj reši iz nemškutarških klešč,